

5635

ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ

SISMANOGLIO
MEGALLO

Ο ΕΠΕΚΟΝΟΣ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ ΕΙΣ ΤΟ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟ-
ΠΟΥ ΚΑΝΤΟΥΑΡΙΑΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1930

ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἦτο πάντοτε τῶν μεγάλων γραμμῶν, ἦτο καὶ εἶναι Ἐκκλησία τοῦ πνεύματος, τῆς ζωῆς, τῆς εὐρύτητος, τῆς ἀγιότητος, τῆς ἀγάπης. Διὰ τοῦτο ἡ χαρὰ αὐτῆς νὰ ἐπικοινωνῇ μὲ τὴν μεγάλην Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν εἶναι μεγάλη. Τί δὲν ἔκαμε πρὸς δόξαν Θεοῦ; Πρὸς τοιαύτην δόξαν αὕξει ὁλονὲν καὶ ἡ συνεργασία αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Ὁφείλομεν οἱ πάντες νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸ δοθὲν ἡμῖν τάλαντον, οὐχὶ δὲ νὰ κρύψωμεν αὐτὸ ὑπὸ τὴν γῆν. Ὅταν ἐπικοινωνῶμεν μὲ τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, ἐρχόμεθα εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ καλύτερον μέρος τοῦ ἑαυτοῦ μας, διότι οὕτω γινόμεθα μυσταγωγοὶ τῆς μεγάλης τοῦ Κυρίου Ἐντολῆς, *ἵνα ἔν ὧμεν.*

*
* *

Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἀλήθεια καὶ ζωὴ, ἡ δὲ ζωὴ εἶναι δημιουργική. Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἴμεθα μόνον θεματοφύλακες, ἀλλὰ καὶ μυσταγωγοί. Μὲ φόβον Θεοῦ, ὡς θεματοφύλακες, διατηροῦμεν ὅ,τι ἐδόθη εἰς ἡμᾶς ὡς παρακαταθήκη, ἀλλὰ καὶ μεταλαμπαδεύομεν τὴν ζωὴν, τὴν θρησκευτικὴν, μὲ τὴν ἰδίαν ἡμῶν σφραγίδα καὶ μὲ τὴν ἀγνήν προσπάθειαν νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὸ δοθὲν ἡμῖν τάλαντον. Ἔχομεν καὶ ἡμεῖς νὰ κάμωμεν κάτι δημιουργικόν. Ἀλλοίμονον, εἰάν ἐνομίζομεν ὅτι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν νὰ ἐπιτελέσωμεν τίποτε, διότι τάχα ὅλα ἔχουσι γίνῃ, ὅλα ἔχουσι συντελεσθῆ. Ὅσα ἔχουσι γίνῃ εἶναι μεγάλα καὶ ἅγια, καὶ ὅσα γίνονται

εἶναι καλὰ καὶ ὅσια, ἀλλὰ τίς οἶδε τί ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν ἢ Αὔριον, τί ἔχει νὰ γίνῃ εἰς τὸ μέλλον, πόσαι σκέψεις νὰ ἐπιφοιτήσωσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πόσαι ἀποφάσεις νὰ ληφθῶσι, πόσα ἔργα νὰ γίνωσιν; Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ γίνουν εἰς τὸ μέλλον ἴσως νὰ εἶναι ἀνώτερα ἐκείνων ὅσα ἔχουσι γίνῃ. Ποῖος δύναται νὰ θέσῃ ὅρια καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι ἕως ἐδῶ σταματῶμεν; Ἡ Πίστις ἔχει μεγάλους ὀρίζοντας, ἡ Ἀγάπη δὲν ἔχει ὅρια. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν νὰ κάμωμεν τίποτε καὶ ὅτι ὅλα εἶναι ἀπεκρυσταλλωμένα, τότε τῇ ἀληθείᾳ ἢ ἔλευσις ἡμῶν εἰς τὸν κόσμον θὰ ἦτο περιττή. Πλὴν ἡμεῖς, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐργάζεται, καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα, ἐφόσον εἶναι ἡμέρα.

*
**

Εἰς τὰς συναντήσεις ἡμῶν μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Γιβραλτάρ, ἐξόχου Προσωπικότητος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἀνταλλάσσοντες σκέψεις ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ Ἀληθειῶν, ἐνομίζομεν ὅτι ἐκηρύττομεν ὁμοῦ τὸν Χριστόν, καὶ ἠσθανόμεθα τὴν μεγάλην χαρὰν τὴν ὁποῖαν ἠσθάνθη ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, ὅταν εἶδε τόσον θριαμβευτικῶς κηρυττόμενον τὸν Χριστόν. «Χριστὸς καταγγέλλεται» (Πρὸς Φιλιππησίους α', 18) ἀναφωνεῖ.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἰς τὰς προσπάθειάς του, τὰς ἀγίας, πρὸς στενωτέραν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθοδόξου καὶ Ἀγγλικανικῆς ἤδη ἀπὸ ὀκταετίας ἰδρύσαν τὴν Μητρόπολιν Θυατείρων μὲ Ἔδραν τὸ Λονδίνον καὶ ἀναθέσαν εἰς ταύτην τὴν ἐκπροσώπησιν αὐτοῦ παρὰ τῇ Ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐκλέξαν λίαν κατάλληλον πρὸς τοῦτο Πρόσωπον, ἐπέτελεσεν ἐξαίσιον βῆμα προόδου εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Ὁ Ἅγιος Θυατείρων εἶναι ὁ χρυσοῦς κρίκος τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἡ ἀργυρᾶ γέφυρα μετὰξὺ αὐτῶν. Ἡ δὲ Α. Θειοτάτη Παναγιότης μὲ μίαν εὐτυχῆ λέξιν τῆς ἀνύψωσε τὰς σχέ-

σεις ἐκ φιλικῶν εἰς ἀδελφικάς, τοῦθ' ὅπερ ἔρχονται νὰ καθαγιάσωσι καὶ νὰ ἐνισχύσωσιν ὅλα τὰ εὐτυχῆ γεγονότα.

*
**

Ἐλπίζομεν τὰ πάντα διὰ μέσου τοῦ χρόνου νὰ εὐδοθῶσι. Καὶ θὰ εὐδοθῶσιν. Ἐλπίζομεν ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ ἐνωθῶμεν, διότι τὸ εἶπεν ὁ Κύριος, ἀλλὰ γνωρίζομεν ὡσαύτως ὅτι τὸ Ἔργον τοῦτο εἶναι δύσκολον, διότι ὁ Χριστὸς δι' αὐτὸ προσυχήθη ὑπὲρ τῶν Μαθητῶν Του «ἵνα ᾧσιν ἕν». Παρεκάλεσε τὸν Πατέρα Του νὰ τοὺς ἐνισχύσῃ. Ἄς παρακαλέσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν Οὐράνιον Πατέρα νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ καὶ νὰ μᾶς εὐλογήσῃ.

Φανάριον, 3 Δεκεμβρίου 1930.

† Ο ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ ΕΙΣ ΤΟ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟ-
ΠΟΥ ΚΑΝΤΟΥΑΡΙΑΣ

Τῆ 28ῃ Νοεμβρίου ἀφίκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ παρέμεινεν ἐπὶ ἑβδομάδα ὁ Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Γιβραλτὰρ κ. Nugent Hicks, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ποιμαντορικῆς ἐπισκέψεως τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Παροικίας, ὑπαγομένης ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ δικαιοδοσίαν, ἐπεσκέφθη ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ἐκ μέρους τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας κ. Κόσμο Λάγκ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριον Φώτιον.

Κατωτέρω καταχωρεῖται τὸ σχετικὸν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας.

Ἡ ἐν τῇ Ἐδρᾷ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου βραχεῖα διαιτιολογία τοῦ ἐπιλέκτου τούτου Μέλους τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἱεραρχίας ἔδωκε νέαν ἀφορμὴν εἰς ζωηρὰν ἐκδήλωσιν τῆς μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ὑφισταμένης ἐγκαρδιότητος, τὴν ὁποίαν ἰσχυρῶς ἀπηχοῦσιν αἱ ἀνταλλαγεῖσαι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ Προσφωνήσεις.

Ἡ προϋπάντησις.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπέστειλεν εἰς προϋπάντησιν ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Μιλῆτου κ. Αἰμιλιανόν, ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενον Σταυροδρομίου, ὅστις καὶ συνώδευσε τὴν Α. Σεβασμιότητα εἰς τὸ ὄρισθὲν ὑπὸ τῆς Παροικίας κατάλυμα. Ὁ Πατριαρχικὸς Ἀντιπρόσωπος, προσαγορευὼν τὸ «ὡς εὖ παρόστης», διεβίβασε τὰς ἀδελφικὰς προσορῆσεις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τὴν χαρὰν αὐτῆς διὰ τὴν προαγγελθεῖσαν Ἐπίσκεψιν τῆς Α. Σεβασμιότητος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Εὐγνωμόνως ἀποδεξαμένη ἡ Α. Σεβασμιότης τὰς ἐνδείξεις ταύτας ἀγάπης καὶ τιμῆς ἐξέφρασε διὰ θερμῶν λόγων τὴν χαρὰν αὐτῆς, ἀξιουμένης νὰ γνω-

ρίση προσωπικῶς τὸν νέον Ἀρχηγὸν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τοῦ ὁποίου ἡ Προσωπικότης, ὡς εἶπεν, ἔχει ἐπιβληθῆ εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὴν φιλικὴν συνομιλίαν, λόγου γενομένου περὶ τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλῆτου κ. Αἰμιλιανὸς ἐξῆρε τὴν πολύτιμον συμβολὴν τοῦ πρωθιερέως τῆς Παροικίας Rev. Pollard εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς προσεγγίσεως, συμμερισθέντος ζωηρῶς τὸ πένθος τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Βασιλείου Γ' καὶ τὴν χαρὰν αὐτῆς ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἀναρρήσει τοῦ νέου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἰδιαίτερος ἐτόνισεν ὅτι τὴν ἐνταῦθα Ἀγγλικανικὴν Παροικίαν θεωρεῖ ὡς τμῆμα τῆς ὅλης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἠρῆχθη ὅπως ἴδῃ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ ἐπευλογῆ τὰ ἐνταῦθα παροικοῦντα τέκνα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐξ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Ἐν τῷ Ἀγγλικανικῷ Ναῷ.

Κατὰ τὴν γενομένην ἐν τῷ Παροικιακῷ Ναῷ Λειτουργίᾳ τῆς Κυριακῆς [30 Νοεμβρίου], ἐν χοροστασίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Γιβραλτὰρ, παρέστη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ αὐτὸς Ἀρχιερεὺς, φέρων ἐγκόλπιον, λαβὼν δὲ τιμητικὴν θέσιν ἐναντι τοῦ χοροστατοῦντος Ἐπισκόπου. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς καὶ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀντιπροσώπου, ἐπηκολούθησε λόγος παραινετικὸς τοῦ Ἐπισκόπου Γιβραλτὰρ πρὸς τὸ Ἐκκλησίασμα, ἐν ᾧ ὑπῆρχον καὶ ἱκανοὶ Ὀρθόδοξοι, καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη Προσλαλιὰ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἀγίου Μιλῆτου. Ἡ Α. Σεβασμιότης μετὰ συγκινήσεως ἀκούσασα ταύτην, ἐξέφρασε θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὰ ἐκφρασθέντα πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν αἰσθήματα τιμῆς καὶ ἀγάπης ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐν θερμῇ ἀποστροφῇ πρὸς τὸ Ἐκκλησίασμα ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῆς παρουσίας τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀντιπροσώπου.

Ἡ Ἐπίσκεψις εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἡ Α. Σεβασμιότης προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα περὶ ὥραν 11^{ην} π. μ. πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τῆ 2 Δεκεμβρίου ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ἱερέως τῆς Παροικίας καὶ τοῦ Ἱερέως τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, προϋπαντηθεῖσα τιμητικῶς ὑπὸ τοῦ Πρεσβυτερίου καὶ τῶν Διακόνων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, οἵτινες καὶ ὠδήγησαν αὐτὴν πρὸς τὴν

Α. Θ. Παναγιότητα. Ὅπόσον θερμαὶ ὑπῆρξαν ἑκατέρωθεν αἱ ἐκδηλώσεις ἀδελφικῆς ἀγάπης, μαρτυροῦσιν αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι Προσφωνήσεις, δι' ὧν διετρανώθησαν καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ αἱ ἀπὸ τοῦ σταδίου τῆς φιλίας εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης εἰσελθοῦσαι σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Μετὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην Συνάντησιν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὠδήγησε τὸν Ἐπίσκοπον Γιβραλτὰρ εἰς τὴν Αἴθουσαν τῶν Πατριαρχῶν, ἔνθα εὐρίσκοντο οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, συνέστησε τὴν Α. Σεβασμιότητα πρὸς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν καὶ ἀνεκοίνωσε τὰ ἐν τῇ ἰδιαίτερά Συναντήσει ἀνταλλαγέντα.

Συνήφθη ἐγκάρδιος συνομιλία, καθ' ἣν αἱ ἀνταλλαγεῖσαι ὥραϊαι σκέψεις ἀπήχουν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκείνῳ χώρῳ ὡς θερμὴ προσευχὴ ὑπὲρ εὐδώσεως τοῦ ἁγίου σκοποῦ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας τὸν τόνον ἔδιδον οἱ ὑψηλοὶ λόγοι τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἡ Α. Σεβασμιότης, ἀνταλλάξασα καὶ αὐθις τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, ἐν βαθείᾳ συγκινήσει, ἀπῆλθε περὶ ὥραν 12 30', προπεμφθεῖσα μετὰ τῶν αὐτῶν τιμῶν.

Ἡ Ἀντεπίσκεψις.

Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐπεσκέφθησαν τὴν ἐπομένην ἡμέραν [3 Δεκεμβρίου] περὶ ὥραν 11^η εἰς τὸ κατάλυμα αὐτῆς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς πρὸς Αὐτὴν γενομένης Ἐπισκέψεως, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Δωρόθεος καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανὸς ἐν συνοδείᾳ τοῦ Δευτερεύοντος τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων κ. Καλλινίκου, γενόμενοι δεκτοὶ ἐν μεγάλῃ τιμῇ, παρόντων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει δύο Ἀγγλικανῶν Ἱερέων. Ὁ Μητροπολίτης Λαοδικείας ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. Σεβασμιότητα τὴν ὡσαύτως καταχωρουμένην κατωτέρω Προσαγόρευσιν. Ὁ Ἐπίσκοπος Μιλήτου προσέφερε Πατριαρχικὴν Φωτογραφίαν. Εἰς τὴν Ἀντιφώνησίν του ὁ Ἅγιος Γιβραλτὰρ ἐξέφρασεν ἐνθουσιώδεις εὐχαριστίας διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν γενομένας ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου εὐγενεῖς ἐκδηλώσεις. Μεθ' ὃ ἐπηκολούθησεν ἀνταλλαγὴ ὥραϊων σκέψεων ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἔργου τῆς προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τὸ Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας.

Ἀριθμ. πρωτ. 2589.

Λαμπεθιανὸν Ἀνάκτορον.

22 Νοεμβρίου 1930.

Σεβάσμιε καὶ ἀγαπητὲ Ἀδελφέ,

Ὁ Ἐπίσκοπος Γιβραλτὰρ φυσικῶς καὶ διαρκῶς ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας ὡς Ἐπίσκοπος τῶν Ἀγγλικανικῶν Παροικιῶν τῆς Νοτίου Εὐρώπης καὶ τῶν ἀνα τὴν Μεσόγειον Χωρῶν. Θὰ ἤμην τὰ μάλιστα εὐγνώμων, ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἐπεδαψίλευε πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον τοῦτον πᾶσαν δυνατὴν φιλοφροσύνην καὶ εὐγενῆ περιποίησιν. Θὰ ἤμην ὡσαύτως εὐγνώμων, ἐὰν ἠθέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ συνομιλήσητε ἐν ἐκτάσει μετ' αὐτοῦ περὶ ποικίλων καὶ σπουδαίων θεμάτων ἐνδιαφερόντων τὰς σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθοδόξου καὶ Ἀγγλικανικῆς, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν Ἐκθεσιν τῆς προσφάτου Λαμπεθιανῆς Συνδιασκέψεως, ἧς σημαῖνον Μέλος ὑπῆρξεν ὁ Ἐπίσκοπος Γιβραλτὰρ, ὅστις καὶ θὰ συμμετάσχη τῶν διεξαχθησομένων, ὡς ἐλπίζω, Συσκέψεων.

Πέποιθα ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἀπολαύει καλῆς ὑγείας καὶ ὅτι πᾶσα εὐλογία πληροῖ τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς ὁποίας ἐκλήθητε ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Καντουαρίας Κόσμο.

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι
τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ
Κυρίῳ Φωτίῳ.

Ἡ Προσφώνησις τοῦ Ἐπισκόπου Γιβραλτὰρ.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Κατὰ τὸ ἀνα τὴν Νότιον Εὐρώπην ταξείδιόν μου ἔτι ἀπαξ μετὰ βαθείας εὐχαριστήσεως εὐρίσκομαι ἐν τῇ Μητροπόλει τοῦ Ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ. Πρὸ πολλοῦ ἤλπιζον ὅτι θὰ κομίσω αὐτοπροσώπως εἰς τὴν Ὑμετέραν Θ. Παναγιότητα τόσον ἐκ μέρους μου ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας τὸ διάγγελμα τοῦ «ὡς εὔ παρέστης», τῶν συγχαρητηρίων καὶ τῶν εὐχῶν, ἐπὶ τῇ κλήσει Αὐτῆς εἰς τὸν σεβάσμιον Θρόνον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Πέπεισμαι ὅτι θὰ μοι ἐπιτρέψητε νὰ διαβεβαιώσω Ὑμᾶς περὶ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ μεθ' ὧν

αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας ἀποβλέπουσι τόσον πρὸς τὸ μέγα καὶ σεβάσιμον ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον κατέχει ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, ὅσον καὶ πρὸς Αὐτὴν προσωπικῶς.

Ἡμεῖς ἀναγνωρίζομεν ἐν Ὑμῖν, τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ, τὸν κάτοχον τοῦ Θρόνου ἐκείνου, ὅστις ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων κατεῖχε, ὑπὸ ἔποψιν ἀξιώματος καὶ καθηκόντων, αὐθεντίαν σχεδὸν ἴσην πρὸς τὴν τοῦ Θρόνου τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Παλαιᾶς Ρώμης, καὶ ὅστις εἶναι σεβαστὸς καὶ ἀγαπᾶται ἀκόμη ὡς ὑπέροχος Θρόνος ἀπασῶν τῶν ἀγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, πρὸς ἃς συνδέουσιν ἡμᾶς δεσμοὶ διαρκῶς πολλαπλασιαζόμενοι διὰ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς φιλίας καὶ συμπαθείας.

Χαιρετῶμεν Ὑμᾶς ἐπίσης ὡς προσωπικὸν ὄπαδὸν καὶ τετιμημένον ἐργάτην, διαπνεόμενον ὑπὸ τῶν καλυτέρων διαθέσεων, τοῦ ἱεροῦ Ἔργου τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

Κομίζω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Θ. Παναγιότητα κατὰ τὸ ἀξιωματικόν νεύον τοῦτο Ἔτος, τόσῳ γόνιμον εἰς γεγονότα, τὸν ἐγκάρδιον καὶ εὐχρινῆ χαιρετισμὸν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Προμάτου ἡμῶν, τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας, ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Ὑμῶν, ὅπως στοργικῶς ἀποκαλεῖτε Αὐτόν.

Ἐχομεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρόσφατον τὴν ἐνθάρρουνσιν, ἣν ἐδέχθημεν ἐκ τῆς ἐγκαρδίου καὶ ὠφελίμου ἐν Λάμπειθ Συνεντεύξεως μετὰ τῆς διακεκριμένης Ἀντιπροσωπείας τῶν Ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὧν ἡ παρουσία ἐν τῇ Συνελεύσει σύμπαντος τοῦ Ἐπισκοπάτου τῆς ἀνὰ τὸν κόσμον Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τῇ συγκληθείσῃ ἐν Λάμπειθ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον, ὠφείλετο εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος. Πεπείσμεθα ὅτι αἱ προσεχεῖς Συνδιαλέξεις τῆς ἤδη καταρτιζομένης ἐπὶ τῆς διδασκαλίας Ἐπιτροπῆς, διὰ τῆς συνεργασίας τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος μετὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας, θὰ δυνηθῶσι, τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Θεοῦ, νὰ παρακολουθήσωσιν ἐπιτυχῶς τὸ Ἔργον τῆς Ἐνώσεως, ὑπὲρ ἧς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδεήθη.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ διὰ τὰς κατὰ τὸ Ἔτος τοῦτο γενομένας προσόδους καὶ διὰ τὸν ὑπὲρ τοῦ θείου τούτου Ἔργου ζῆλον τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος. Δεόμεθα Αὐτοῦ, ὅπως, τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου Αὐτοῦ Πνεύματος, αἱ δύο ἡμῶν ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι, ὡς εὐηρεστήθη νὰ καλέσῃ αὐτὰς ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης, δυνηθῶσιν ἐν προσεχεῖ μέλλοντι νὰ συνδεθῶσι διὰ στενωτέρων δεσμῶν. Καὶ εὐχόμεθα μετὰ τῆς αὐτῆς θέρηως ὅπως ὁ Θεὸς παρέχῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι πλεῖστα ἔτη ὑγείας, ἵνα

ἐν σοφίᾳ καὶ ἀγάπῃ καθίστασθε ἱκανοὶ νὰ εὐρύνητε τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως πόθους ἡμῶν καὶ νὰ ἀξιωθῆτε οὕτω τῆς εὐλογίας ἐκείνης, ἣν ὁ Κύριος ὑπεσχέθη τοῖς εἰρηνοποιοῖς.

Ἡ Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Πανιερότατε,

Ἀποδεχόμεθα μετὰ βαθείας συγκινήσεως καὶ θερμῆς ἀγάπης τοὺς ἐγκαρδίους λόγους καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος ὑπὲρ τοῦ Ἁγιωτάτου Θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς ὅλης ἡμῶν Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου προσώπου.

Τὰ ἀδελφικὰ αἰσθήματα τῆς στοργῆς καὶ τῆς τιμῆς καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέων ἐγκάρδιος χαιρετισμὸς, ὃν ἡ Ὑμετέρα φίλη Πανιερότης ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐλεύσεως Αὐτῆς ἀπευθύνει ἡμῖν σήμερον διὰ τῶν ὠραίων φράσεων Αὐτῆς ἐξ ἑαυτῆς καὶ ἐκ μέρους τῆς Αὐτοῦ Σεβασμιότητος, τοῦ περισπουδάστου καὶ ἀγαπητοῦ ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ Προπρωτοπρεσβυτέρου πάσης Ἀγγλίας καὶ συμπάσης τῆς σεβασμίας Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἀπηχοῦσιν ἀπήχησιν βαθεῖαν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ τῶν ἀγαπητῶν ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ὅλῃ ἡμῶν Ἁγίᾳ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ.

Διότι, ὅπως κατὰ τὴν ἡμετέραν Ἐνθρόνισιν ἐδηλώσαμεν τῷ ἀγαπητῷ ἡμῖν ἀδελφῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Καντουαρίας, αἱ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας σχέσεις, τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι καὶ εὐλογίᾳ ἐξηλθον ἤδη, ὡς κοινῶς ἀμφοτέρωθεν αἰσθανόμεθα, τοῦ κύκλου τῶν ἀπλῶν φιλικῶν σχέσεων καὶ φιλοφρονησεων καὶ ἔχουσι χωρήσῃ εἰς τοιαύτην ἐπαφὴν καὶ ἐγγύτητα, ὥστε δικαίως νὰ δύνανται αὐταὶ νὰ ὀνομασθῶσι καὶ σχέσεις ἀδελφικαί, τὰς καλυτέρας δικαιολογοῦσαι ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον.

Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ πασῶν τῶν Ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς ἐπιταγῆς τοῦ Κυρίου *ἵνα πάντες ἐν ὧμεν* καλῶς καὶ ἀγνῶς ἐχομένη, μετ' ἀγνῆς τῆς ἐφέσεως καὶ τῆς προθέσεως ἐπόθησε πάντοτε τὴν ἀποκατάστασιν τῆς θεοπαραγγέλτου Ἐνότητος τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Χριστιανῶν καὶ διαρκῶς περὶ ταύτης πρὸς τὸν Κύριον δέεται καὶ συντρέχει δὲ εὐκαιρῶς καὶ πᾶν τὸ ἐφ' ἑαυτῇ πράττει, ὡς ἐπιβάλλεται, ὑπὲρ τῆς Ἐνότητος ταύτης. Μετὰ χαρᾶς δὲ βλέπει καὶ βαθύτατα ἐκτιμᾷ ὅτι τοῦ αὐτοῦ ἀκραιφνοῦς Χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου καὶ ἀγνοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐμφορεῖται καὶ ἡ μεγάλη καὶ σεβασμία Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, ὡς τοῦτο ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ ἐξεδηλώθη, οὕτω δὲ πολυσημάντως κατεδείχθη καὶ κατὰ

τὸ τελευταῖον μέγα Συνέδριον ἐν Λάμπειθ, ὅτε ἐγένετο ἡ σπουδαία πρώτη μεγάλη ἐπαφὴ Ἀντιπροσώπων τῆς ὅλης ἡμῶν Ἀγίας Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας μετὰ τῶν πάντοθεν τοῦ κόσμου συνελθόντων σεβασμίων Ἱεραρχῶν τῆς Ἀγίας Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, δικαίως μετ' ἐλπίδων μεγάλων χαιρετισθεῖσα καὶ ἀμφοτέρας τὰς Ἐκκλησίας χαροποιήσασα διὰ τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ ἐπακόλουθα.

Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἱερῶν τούτων αἰσθημάτων εὐχαριστοῦντες θερμῶς τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι, χαιρετίζομεν ἐγκαρδίως Αὐτὴν ἐπὶ τῇ ἀφίξει Αὐτῆς εἰς ἐπίσκεψιν καὶ τοῦ ἐνταῦθα ἐκλεκτοῦ Αὐτῆς Ποιμνίου καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος ἐπιδαμνείῃ πλουσίαν πάντοτε τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἱερᾶς διακονίας Αὐτῆς, αὔξη δὲ καὶ κραταιοῖ τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀγάπης μεταξύ τῶν Ἁγίων ἡμῶν Ἐκκλησιῶν μέχρι τῆς πλήρους Ἐνότητος, εἰς δόξαν Χριστοῦ.

Ἡ Προσλαλιὰ τοῦ Ἁγίου Μιλήτου.

Παρίσταμαι, ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ ἀγαπητοί, ἐν μέσῳ ὑμῶν, κομιστῆς τοῦ ἀδελφικοῦ ἀσπασμοῦ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Φωτίου τοῦ Β', πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Ἐπίσκοπον Γιβραλτὰρ κ. Nugent Hicks καὶ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐτοῦ εὐχῆς καὶ εὐλογίας πρὸς τὸ ἐνταῦθα Ποίμνιον αὐτοῦ.

Πρὸς τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην τῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς συνενῶ καὶ τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ γεγονότι τῆς ἀμοιβαίας προσωπικῆς ἀπολαύσεως Ποιμένος καὶ Ποιμνίου.

Ἡ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ ἱστορικῇ Ἔδρᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρουσία τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, ἐπίσης καὶ διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως, εἶναι ἀφορμὴ χαρᾶς.

Διότι ἔχομεν τὴν εὐχάριστον βεβαιότητα, ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐπικοινωνία ἐνὸς ἐπιλέκτου Μέλους τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἱεραρχίας, οἷον ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης, πρὸς τὸν Ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, σπουδαίως ἐξυπηρετεῖ τὴν ἐκ παραδόσεως φιλίαν μεταξύ τῆς Σεβασμίας Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξου.

Τὴν φιλίαν ταύτην περὶ πολλοῦ ποιούμενον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ἐκπροσωποῦν ἅπασαν τὴν Ὀρθόδοξιαν, μετὰ χαρᾶς πάντοτε διαπιστώνει πόσον ἡ ἀμοιβαιότης ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ τιμῇ ἔχει προαγάγῃ τὴν προσέγγισιν μεταξύ τῶν δύο φίλων Ἐκκλησιῶν. Τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπειθ, τὸ ἐσχάτως συνελθόν, ὅπου ἡ Ὀρθόδοξος Ἀποστολὴ ἐτυ-

χεν ἀληθῶς ἀδελφικῆς ὑποδοχῆς, ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν περὶ τούτου ἀπόδειξιν.

Ἐπαναλαμβάνων τὸν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα, καὶ τὴν εὐλογίαν Αὐτῆς πρὸς τὸν εὐσεβῆ Λαὸν τῆς Ἀγγλικανικῆς Παροικίας, ἀναφωνῶ ἐν εὐφροσύνῃ μετὰ τοῦ Προφητάνακτος: «Ἴδου δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό» (Ψαλμ. 132, 1).

Ἡ Προσαγόρευσις τοῦ Ἁγίου Λαοδικείας.

Πανιερώτατε,

Ἐρχόμεθα ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἵνα ἀνταποδώσωμεν Ὑμῖν τὴν χθεσινὴν ἀδελφικὴν καὶ ἀλησμόνητον Ἐπίσκεψίν Σας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν καὶ τὴν θερμὴν εὐχὴν Αὐτῆς ἐπὶ τῇ αὐριανῇ ἀναχωρήσει Σας ἐκ τῆς Πόλεως ἡμῶν. Ἡ Αὐτοῦ Παναγιότης, ὡς καὶ προσωπικῶς Σᾶς ἀνέφερον, εἶναι συγκεκινημένη μετὰ πορίσματα τῆς Λαμπεθιανῆς Συνδιασκέψεως καὶ φρονεῖ ὅτι ἐγένοντο διὰ ταύτης σπουδαῖα βήματα πρὸς τὴν Ἐνωσιν, τὰ ὁποῖα θὰ καταστῶσι σπουδαιότερα διὰ τῆς καταρτιζομένης νῦν Ἐπιτροπῆς, ἐφόσον ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη θὰ ἔχη καιρὸν νὰ μελετήσῃ τὰ ζητήματα τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν λεπτομερέστερον καὶ ἀνετώτερον. Ἡ πεποίθησις καὶ ἡ προσωπικὴ γνώμη τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἶναι ὅτι χωροῦμεν ἀσφαλῶς πρὸς τὸ Ἔργον τῆς ἀγίας Ἐνώσεως, γεγονὸς ὅπερ θὰ ἔχη κολοσσιαῖα ἀποτελέσματα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας ἐν τῇ ἀδελφικῇ Αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα Ἐπιστολῇ, ἣν ἐκόμισεν ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης, παρεκάλει ὅπως γίνωσι μεταξύ Αὐτῆς καὶ τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος συνομιλίας ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Λαμπεθιανῆς Συνδιασκέψεως. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης νομίζει ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀναγκαῖον, ἐφόσον αἱ δύο Ἐκκλησίαι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου θὰ συναντηθῶσιν ἐντὸς ὀλίγου διὰ τῆς καταρτιζομένης μεγάλης Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέθεσεν εἰς ἡμᾶς ἵνα ἐκφράσωμεν Ὑμῖν τὴν ἀδελφικὴν χαρὰν, τὴν ὁποῖαν ἤσθάνθη ἐπὶ τῇ προσωπικῇ γνωριμίᾳ τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος, καὶ τῆς ὁποίας ἐθαύμασεν οὐ μόνον τὸ ἦθος, τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὸν ἅγιον ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τοῦ Ἔργου τῆς Ἐνώσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν φρωτεινότητα τοῦ νοῦ καὶ τὴν πλουσίαν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν Ὑμῶν. Σᾶς παρακαλεῖ ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης ὅπως δεχθῆτε τὴν Φωτογραφίαν Τῆς εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἀδελφικῆς Ἐπισκέψεώς Σας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ τῆς προσωπικῆς γνωρι-

μίας Αὐτῆς μετὰ τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος. Ἐπίσης Σᾶς παρακαλεῖ ὅπως γίνητε διεορμηγεὺς τῶν ἀδελφικῶν καὶ ἁγίων Αὐτῆς αἰσθημάτων πρὸς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας καὶ ὁλόκληρον τὴν Σεβασμίαν Ἀγγλικανικὴν Ἱεραρχίαν, τὴν ὁποίαν βαθέως τιμᾶ καὶ ἐκτιμᾶ Αὕτη.

SISMANTOGILIO

SISMANOGLIO
MEGAMARK